

Årsberetning for Forsynings- sekretariatet 2022

Marts 2023

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Årsberetning for Forsyningssekretariatet

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf.: +45 41 71 50 00
E-mail: kfst@kfst.dk

Online ISBN 978-87-7029-799-8

Årsberetningen er udarbejdet af
Forsyningssekretariatet i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Marts 2023

Indhold

Kapitel 1	4
Hvad er vores opgave?	4
1.1 Hvem er vi?.....	4
1.2 Hvad betaler du for dit vand?	5
1.3 Økonomiske rammer	8
1.4 Effektiviseringskrav	11
Kapitel 2	14
Det gør vi	14
2.1 Vi træffer årlige afgørelser over for vandselskaber og kommuner	14
Kapitel 3	16
Analyser	16
3.1 Aktuelle analyser	16
Kapitel 4	17
Hvordan arbejder vi?	17
4.1 Effektiv drift.....	17
4.2 Økonomi	18
4.3 Hvis du vil vide mere	19

Kapitel 1

Hvad er vores opgave?

1.1 Hvem er vi?

I Forsyningssekretariatet arbejder vi for, at forbrugere og virksomheders vandpriser er stabile og ikke unødvendigt høje – under hensyntagen til blandt andet nødvendige investeringer i høj forsyningsikkerhed.

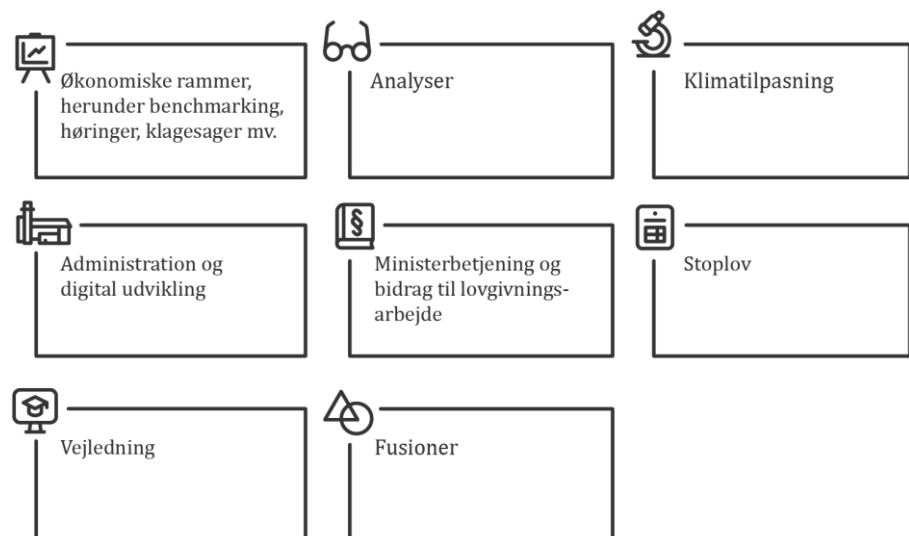
Vi regulerer de økonomiske forhold i vandsektoren, så drikke- og spildevandsselskaberne bliver drevet så effektivt som muligt. Vi har også opgaver vedr. analyse, vejledning, monitorering, bidrag til regeludvikling mv. Alle vores opgaver har samme overordnede formål: at vi som samfund får mest muligt rent vand, klimatilpasning mv. for pengene.

Vandsektoren er karakteriseret ved naturlige monopoler. Det betyder, at man som forbruger ikke frit kan vælge leverandør af vand. Vand- og spildevandsselskaber er dermed ikke udsat for konkurrence. Manglende konkurrencepres fører typisk til lavere effektivitet og for høje priser.

I Forsyningssekretariatet anvender vi økonomisk regulering til at efterligne det konkurrencepres, som selskaberne ville have oplevet på et velfungerende marked. Det gør vi ved at fastsætte årlige indtægtsrammer med effektiviseringskrav baseret på hhv. produktivitetsudviklingen i sammenlignelige konkurrenceudsatte sektorer og på baggrund af benchmarking.

En effektiv regulering er til gavn for husholdningernes økonomi og danske virksomheders konkurrenceevne.

Figur 1.1 Elementer i vores arbejde

Kilde: Egen tilvirkning.

1.2 Hvad betaler du for dit vand?

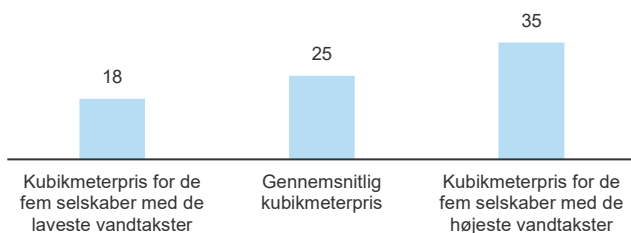
Prisen for en kubikmeter vand (dvs. 1.000 liter) er i gennemsnit 74 kr. (2022-tal), jf. figur 1.2. Forbrugerne betaler for drikkevand fra vandhanen og for det spildevand, der skylles ud i afløbet. Priserne er i gennemsnit 25 kr. for en kubikmeter drikkevand og 49 kr. for en kubikmeter spildevand. Forbrugernes vandregninger omfatter typisk hhv. faste grundbidrag og variable bidrag, som er afhængige af vandforbruget. De nævnte priser er derfor beregnet for en husstand af en gennemsnitlig størrelse (med ca. 2 personer) med et gennemsnitligt vandforbrug, jf. boks 1.1. Prisforskellen mellem drikkevand og spildevand afspejler, at det er mere omkostningsfyldt at håndtere og rense spildevand end at levere drikkevand.

Der er imidlertid stor forskel på vandpriserne på tværs af selskaberne. Prisen i de fem billigste drikkevandsselskaber er i gennemsnit 18 kr. pr. m³, mens den er 35 kr. pr. m³ i gennemsnit i de fem dyreste selskaber, jf. figur 1.2. Et lignende mønster ses for spildevandsselskaberne, hvor prisen på spildevand er 25 kr. pr. m³ i gennemsnit i de fem billigste selskaber, mens den er 72 kr. pr. m³ i gennemsnit blandt de fem dyreste selskaber.

Vandpriserne bestemmes blandt andet af en række udefrakommende forhold for selskaberne, der kan medføre naturlige forskelle på priserne i de forskellige selskaber. På tværs af landet kan der blandt andet være forskel på geologiske forhold og vandressourcerne, hvilket har betydning for, hvad det koster at levere drikkevand. Dertil kommer forskelle i lokale behov for klimatilpasning og miljømæssige forskelle, herunder forurening. Endvidere har befolkningstætheden også betydning for vandinfrastrukturen og dermed vandpriserne. Men derudover har selskabernes økonomiske effektivitet væsentlig betydning for priserne, idet mindre effektive selskaber har højere priser, uden at kvaliteten tilsvarende følger med.

Figur 1.2 Prisen på vand varierer betydeligt på tværs af selskaberne

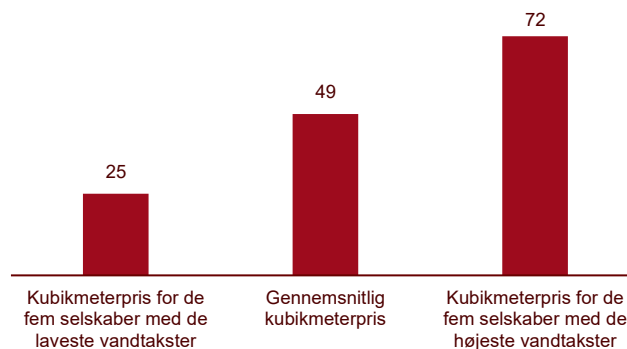
(a) Drikkevand

Anm.: Simpelt gennemsnit. Priserne er opgjort for en gennemsnitshusstand, der bruger 81,3 m³ vand årligt. Priserne er inkl. moms og afgifter. Data er for 2022 og baseret på 142 drikkevandsselskaber, som vi har prisdata for. Disse selskaber står for 96,2 pct. af den samlede debiterede vandmængde fra regulerede drikkevandsselskaber. Prisen indeholder både det faste årlige bidrag og kubikmeterprisen.

Kilde: Drikkevandsselskabernes takstblade fra 2022 opgjort i "Prisdata for drikke- og spildevandsselskaber 2011-2022" (fra www.kfst.dk)

(b) Spildevand

Anm.: Simpelt gennemsnit. Priserne er opgjort for en gennemsnitshusstand, der bruger 81,3 m³ vand årligt. Priserne er inkl. moms og afgifter. Data er for 2022 og baseret på 98 spildevandsselskaber, som står for 100 pct. af den samlede debiterede vandmængde fra regulerede spildevandsselskaber. Prisen indeholder både det faste årlige bidrag og kubikmeterprisen.

Kilde: Spildevandsselskabernes takstblade fra 2022 opgjort i "Prisdata for drikke- og spildevandsselskaber 2011-2022" (fra www.kfst.dk)

En gennemsnitlig husstand med godt 2 personer betaler i gennemsnit 5.600 kr. om året for drikkevand og spildevand. Udgifterne til vand afhænger imidlertid af husstandens størrelse, og for en familie med to voksne og tre børn er de årlige vandudgifter dobbelt så høje som i en gennemsnitlig husstand, jf. boks 1.1. Udgifterne til vand udgør i gennemsnit godt 4 pct. af den disponible indkomst for lavindkomstfamilier, mens de udgør i gennemsnit 1½ pct. for mellemindkomstfamilier. Stigende priser på vand rammer derfor relativt størst betydning for familier med lave indkomster.

Boks 1.1 Hvad betaler husholdningerne for vand?

En gennemsnitlig familie med 2,1 personer bruger 81,3 m³ vand om året. Det koster i gennemsnit omkring 5.600 kr. Heraf går omkring 3.100 kr. til spildevandsselskaber, 1.100 kr. til drikkevandsselskaber og 1.400 kr. til moms og afgifter.

En "stor" familie med to voksne og tre børn, der bruger 170 m³ vand om året, betaler i gennemsnit omkring 11.200 kr. årligt.

En "lille" husholdning (fx en enlig) med et årligt vandforbrug på 50 m³ betaler i gennemsnit omkring 4.100 kr. om året.

En lavindkomst husstand med en årlig disponibel indkomst på 135.000 kr. og et vandforbrug på 81,3 m³ vand om året¹ bruger i gennemsnit 4,2 pct. af husstandens disponible indkomst på drikke- og spildevand.

En husstand med en årlig disponibel indkomst på 400.000 kr. og et vandforbrug på 81,3 m³ vand om året bruger i gennemsnit 1,4 pct. af deres disponible indkomst på drikke- og spildevand.

En husstand med en årlig disponibel indkomst på 800.000 kr. og et vandforbrug på 81,3 m³ vand om året bruger i gennemsnit 0,7 pct. af deres disponible indkomst på drikke- og spildevand.

Vandpriserne har også betydning for erhvervslivet. Særligt inden for landbrug og gartneri er vand væsentlig for produktionen. Udgifterne til vand kan svinge fra år til år blandt andet afhængigt af mængden af regn. Desuden har erhvervet ofte egne vandboringer, som isoleret set reducerer behovet for leverancer fra vandselskaber.

Derudover har udgifterne til vand relativt stor betydning for industrien, idet udgifterne til drikkevand og spildevand udgør ca. 0,5 pct. af bruttoværditilvæksten. Der er imidlertid stor forskel på, hvor vandintensive industrierhvervene er. De mest vandintensive industrierhverv

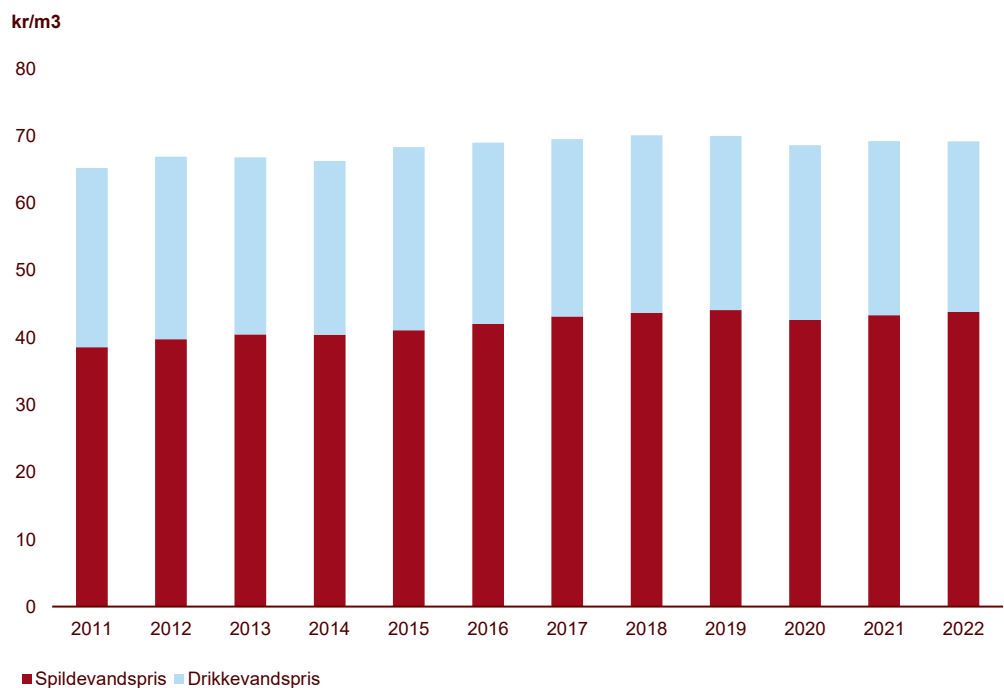
¹ Hvilket svarer til gennemsnitsforbruget for en husstand.

er fiskeindustrien, drikkevareindustrien, mejerier, slagterier og kemisk industri, hvor vandudgifterne udgør op til ca. 4 pct. af bruttoværditilvæksten. Der er især tale om eksportorienterede erhverv, og vandpriserne har derfor også betydning for danske virksomheders internationale konkurrenceevne og dermed velstanden i Danmark.

Inden for handels- og serviceerhverv udgør udgifterne til drikkevand og spildevand en væsentligt mindre andel af bruttoværditilvæksten end i industrien. For enkelte serviceerhverv er vandudgifterne dog relativt store. Det gælder navnlig forlystelsesparker (herunder vandlande), hoteller og plejehjem.

For landet som helhed har vandpriserne været ret stabile i reale termer – dvs. målt i forhold til det almindelige forbrugerprisindeks, jf. figur 1.3. En væsentlig forklaring herpå er den økonomiske regulering af vandselskaberne.

Figur 1.3 Vandpriserne har – trods stigende investeringer - været stabile siden 2011

Anm.: Priserne er opgjort som vægtet gennemsnit og er dermed ikke direkte sammenligneligt med tallene i figur 1.2. Priserne er inkl. moms og er opgjort reelt i prisniveauet for 2022

Kilde: Prisdata for drikke- og spildevandsselskaber 2011-2022 (fra www.kfst.dk)

En analyse fra Forsyningssekretariatet viser således, at reguleringen i form af effektiviseringskrav har medført lavere priser på drikkevand, jf. afsnit 3.1. For de større, regulerede drikkevandsselskaber peger resultaterne på, at vandprisen (eksklusive vandafgift) ville have været 13-17 pct. højere, hvis der ikke var stillet effektiviseringskrav og udført benchmarking af vandselskaberne. For de mindre, regulerede drikkevandsselskaber ville vandprisen have været 7-10 pct. højere i fravær af reguleringen. Den lavere effekt skal ses i lyset af, at der er en lempeligere økonomisk regulering af de mindre selskaber (de er ikke omfattet af benchmarking, som i sig selv dæmper priserne).

Dertil kommer, at tidligere analyser fra Forsyningssekretariatet viser, at den økonomiske regulering ikke svækker forsyningssikkerheden eller vandkvaliteten, måske nærmere tværtimod. Indførelsen af økonomisk regulering fra 2011 har således ikke forringet drikkevandskvaliteten målt ved andelen af bakteriologiske overskridelser i vandprøver. Tværtimod tyder det på, at drikkevandskvaliteten er bedre i de store regulerede drikkevandsselskaber end i de små drikkevandsselskaber uden for reguleringen.² Endvidere viser en analyse, at effektiviseringskrav ikke svækker forsyningssikkerheden for hverken drikkevandsselskaber eller spildevandsselskaberne målt ved en række forskellige indikatorer for en sikker og stabil håndtering af vand af god kvalitet.³

Selvom der stilles effektiviseringskrav, kan indtægtsrammerne stige i vandselskaberne, fordi de kan søge om tillæg til en forøgelse af deres indtægtsramme, hvis de skal løse nye opgaver. Det kan fx være i forbindelse med investeringer i ny infrastruktur, forsyningssikkerhed eller nye miljøopgaver.

1.3 Økonomiske rammer

Forsyningssekretariatet regulerer vandselskaber ved primært at træffe afgørelser om årlige økonomiske rammer. De økonomiske rammer er indtægtsrammer, som er et loft over de indtægter, et vandselskab højst må have. Rammerne fungerer dermed indirekte som et loft over vandprisen. Vi stiller samtidig krav om, at vandselskaberne skal foretage effektiviseringer for at sikre, at vandprisen ikke bliver højere end nødvendigt.

I 2022 fastsatte vi økonomiske rammer for 2023. Rammerne udgør samlet set 4,4 mia. kr. for drikkevandsselskaberne og 10,1 mia. kr. for spildevandsselskaberne, jf. figur 1.4 og figur 1.5.⁴

Fastsættelsen af de økonomiske rammer tager udgangspunkt i de videreførte omkostninger fra den økonomiske ramme året før. Når rammen øges, får selskabet mulighed for at opkræve en højere pris hos forbrugerne, mens en nedjustering af rammen betyder, at vandselskabet må opkræve mindre hos forbrugerne.

De væsentligste elementer i fastsættelsen af de økonomiske rammer er:

- » **Ikke-påvirkelige omkostninger** (fx grundvandsbeskyttelse, skatter og afgifter, køb af vand fra andre regulerede selskaber).⁵ Omkostningerne lægges til den økonomiske ramme på baggrund af indberetning fra selskaberne. De ikke-påvirkelige omkostninger er ikke omfattet af effektiviseringskrav.
- » **Tillæg** (fx til udvidelse af forsyningsområdet, nye opgaver der er pålagt af kommunen eller myndigheder eller klimatilpasning). Tillæg lægges til den økonomiske ramme efter ansøgning fra selskaberne og akkumuleres over tid, dvs. at et tillæg i den økonomiske ramme for 2023 vil indgå i den økonomiske ramme for 2024 som en del af de videreførte omkostninger.
- » **Pristalsregulering** som lægges til den økonomiske ramme, og er opgjort på baggrund af relevante indeks fra Danmarks Statistik.⁶

² Jf. Bjørner, Hansen og Jakobsen, *Price cap regulation and water quality*, Journal of Regulatory Economics, 2021, 60:95-116.

³ Jf. *Er der sammenhæng mellem høj forsyningssikkerhed og effektivitet?*, december 2021, https://www.kfst.dk/media/5f2p4pkd/forsyningssikkerhed-og-%C3%B8konomisk-efficiens_rettet_3.pdf.

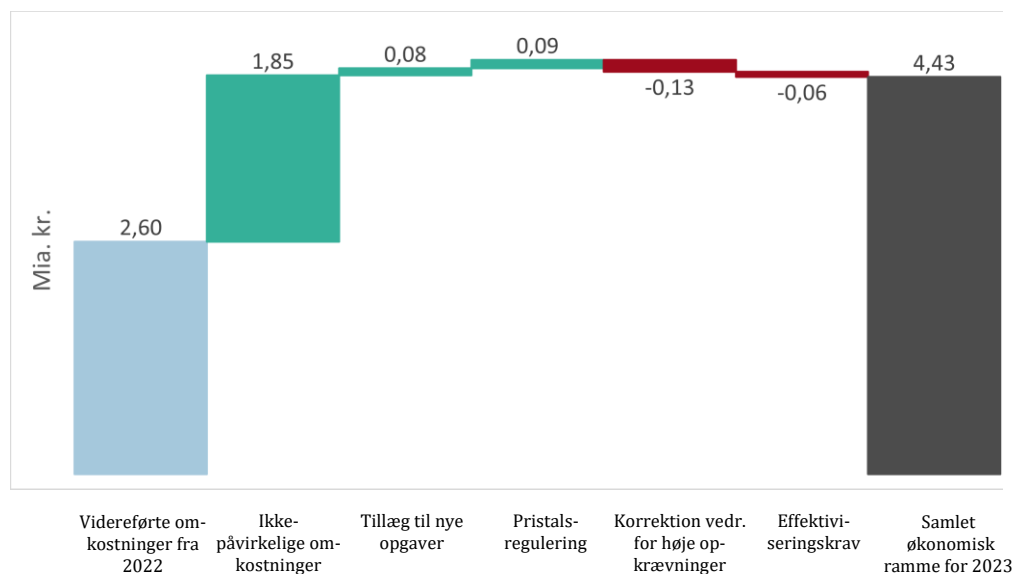
⁴ Indtægtsrammerne opgøres eksklusive moms, men inklusive afgifter. Afgifterne omfatter bl.a. vandafgift, bidrag til drikkevandsbeskyttelse og spildevandsafgifter.

⁵ Jf. ØR-bekendtgørelsens § 9, stk. 4, nr. 1-15

⁶ Læs mere om hvordan vi beregner pristalskorrektionen her: www.kfst.dk/vandtilsyn/analyser/pris-og-produktivitetsudvikling/

-
- » **Korrektion for om selskabet tidligere har opkrævet for meget hos forbrugerne.** Hvert år kontrollerer vi, om selskaberne i et tidligere år har opkrævet flere indtægter fra forbrugerne, end deres rammer tillod. Hvis det er tilfældet, fraregnes der et beløb i rammen svarende til det, der er opkrævet for meget.
 - » **Effektiviseringskrav** til omkostningerne. Hvert år pålægger vi selskaberne et generelt krav, som omfatter alle regulerede selskaber. Derudover får ineffektive selskaber i benchmarkingen et individuelt effektiviseringskrav. Begge krav indebærer en reduktion af rammen, jf. også afsnit 1.4.
-

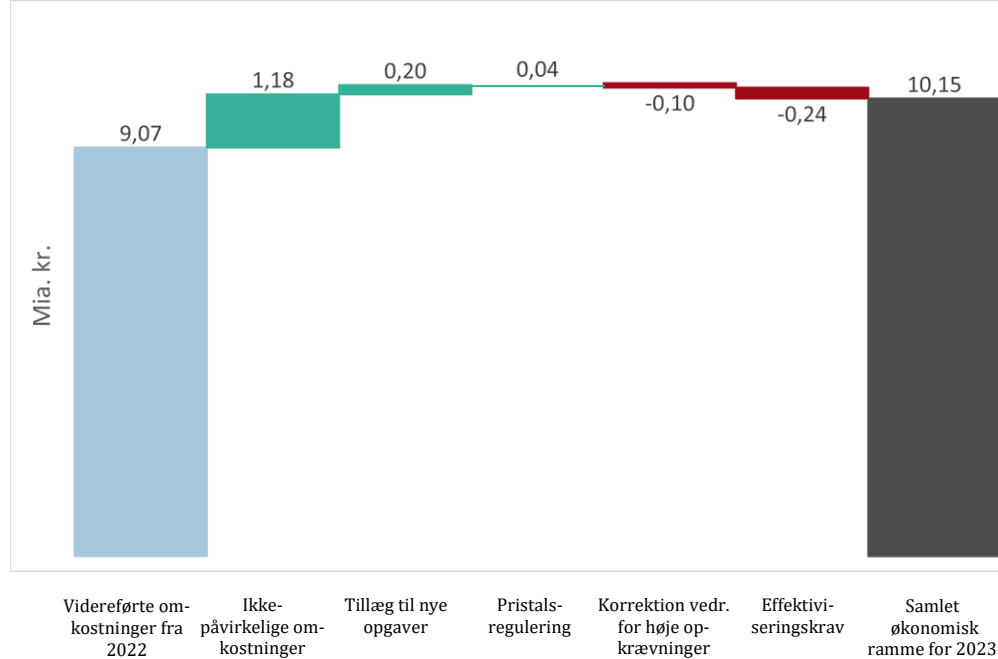
Figur 1.4 Fastsættelse af økonomiske rammer for drikkevandsselskaber for 2023

Anm.: Fastsættelsen af de økonomiske rammer tager udgangspunkt i de videreførte omkostninger fra året før (blå søjle). Her til lægges ikke-påvirkelige omkostninger, tillæg og pristalsregulering (grønne søjler). Dernæst fratrækkes for store opkrævede indtægter fra tidligere år og effektiviseringskrav (røde søjler). Det summer til den samlede økonomiske ramme for året (grå søjle). Tillæggene i figuren er opgjort brutto. Det vil sige, at det både er nye tillæg, selskaberne har fået i de økonomiske rammer for 2023 og negative korrektioner af tidligere givne tillæg, som trækkes fra de økonomiske rammer i 2023.

Kilde: Egne beregninger

Figur 1.5 Fastsættelse af økonomiske rammer for spildevandsselskaber for 2023

Anm.: Se anmærkning til figur 1.4.

Kilde: Egne beregninger

De samlede økonomiske rammer er steget 2,17 pct. for drikkevandsselskaber og 1,93 pct. for spildevandsselskaber fra 2022 til 2023. Forhøjelsen af de økonomiske rammer for drikkevandsselskaberne afspejler, at der er givet flere nye tillæg til nye opgaver, at de ikke-påvirkelige omkostninger er steget, og at pristalsreguleringen er blevet højere. Samtidig er effektiviseringskravene i 2023 lavere end i 2022. For spildevandsselskaber er forhøjelsen af de økonomiske rammer blandt andet et udtryk for, at der er givet flere nye tillæg, og at de ikke-påvirkelige omkostninger er steget.

1.4 Effektiviseringskrav

Selskabernes økonomiske rammer bliver som nævnt nedjusteret med effektiviseringskrav, som skal efterligne det konkurrencepres, der findes på et velfungerende marked og tilskynde en omkostningseffektiv drift og omkostningseffektive investeringer. Der er to slags effektiviseringskrav:

1. Et generelt effektiviseringskrav til alle vandselskaber
2. Et eventuelt individuelt effektiviseringskrav til de større vandselskaber (med en debiteret vandmængde over 800.000 m³), der i benchmarkingen identificeres som ineffektive i forhold til sammenlignelige selskaber.⁷

Der stilles ikke effektiviseringskrav til de ikke-påvirkelige omkostninger.

Det generelle effektiviseringskrav

Det generelle effektiviseringskrav skal afspejle den produktivitetsudvikling, der ville være i sektoren, hvis det ikke var monopoler, men et velfungerende konkurrenceudsat marked. På et marked med konkurrence er virksomhederne nødt til hele tiden at styrke deres produktivitet. Det generelle effektiviseringskrav har til hensigt at sikre, at der i fraværet af konkurrence for vandselskaberne vedvarende er et incitament til at følge med produktivitetsudviklingen.

De generelle krav er i dag forskellige for selskaber, der debiterer over hhv. under 800.000 m³ vand. Der stilles også forskellige generelle effektiviseringskrav til hhv. drifts- og anlægsomkostninger i selskabernes økonomiske rammer, jf. tabel 1.1. Satserne for de generelle krav til selskabernes økonomiske rammer er fastsat i lovgivningen.

Vandselskaber med en årlig debiteret vandmængde over 800.000 m³ får altid stillet et fast årligt effektiviseringskrav til deres driftsomkostninger på 2 pct. Derimod følger satsen for det generelle effektiviseringskrav til anlægsomkostninger produktivitetsudviklingen på konkurrenceudsatte markeder. Produktivitetsudviklingen fastsættes ud fra senest tilgængelige data fra Danmarks Statistik for undergrupperne "Bygge og anlæg" og "Markedsmæssig økonomi". For 2023 er det generelle effektiviseringskrav til anlægsomkostninger for store selskaber på den baggrund fastsat til 0 pct.

Vandselskaber med en årlig debiteret vandmængde under 800.000 m³ får altid stillet et fast årligt effektiviseringskrav på 1,7 pct. til både drifts- og anlægsomkostninger.

⁷ Vandselskaber med en debiteret vandmængde mindre end 800.000 m³ kan frivilligt vælge at deltage i benchmarkingen. Resultatet af benchmarkingen for de mindre vandselskaber vil dog ikke få indflydelse på selskabets økonomiske ramme.

Tabel 1.1 **Generelle effektiviseringskrav i de økonomiske rammer for 2023**

Selskabsstørrelser	Generelt effektiviseringskrav til anlægsomkostninger	Generelt effektiviseringskrav til driftsomkostninger
	pct.	pct.
Over 800.000 m ³ debiteret vand	0 (beregnet)	2*
Under 800.000 m ³ debiteret vand	1,7*	1,7*

*Fastsat ved lov.

Kilde: Forsyningssekretariatet, Pris og produktivitetsudvikling, 2022.

Det individuelle effektiviseringskrav

Vi fastsætter et individuelt effektiviseringskrav til vandselskaber, hvis benchmarking viser, at de har et potentiale for effektivisering. Vi stiller således individuelle effektiviseringskrav til de ineffektive selskabers økonomiske rammer for at understøtte deres effektive drift. Vi fastsætter størrelsen på det individuelle krav ved brug af benchmarking.⁸

I benchmarkingen sammenligner vi de enkelte vandselskabers omkostningseffektivitet med hinanden. Ved sammenligning af selskaberne tager vi højde for, at der kan være forskel på selskabernes produktion og de vilkår, de er underlagt. Vi bruger resultatet fra benchmarkingen til at beregne et effektivt omkostningsniveau for selskabernes økonomiske rammer – altså den størrelse rammerne bør have, hvis selskabet var ligeså effektivt som de mest effektive selskaber i sektoren.

Et selskab får nedjusteret deres økonomiske ramme med et individuelt effektiviseringskrav, hvis selskabets ramme er højere end det effektive omkostningsniveau fundet ved benchmarkingen.

I lovgivningen er der fastsat et loft over de enkelte individuelle effektiviseringskrav på 2 pct. af et selskabs økonomiske ramme. Et individuelt effektiviseringskrav kan således ikke overstige 2 pct. årligt, uanset hvor stort effektiviseringspotentiale der findes i den økonomiske ramme.

Selskaberne benchmarkes ikke hvert år. Drikkevandsselskaberne benchmarkes i lige år, mens spildevandsselskaberne benchmarkes i ulige år.

I 2022 benchmarkede vi 75 drikkevandselskaber. Vi stillede individuelle effektiviseringskrav for i alt 28,4 mio. kr. til drikkevandselskabernes økonomiske rammer for 2023. Det svarer i gennemsnit til 1 pct. af drikkevandselskabernes samlede økonomiske rammer.

Af de 75 drikkevandsselskaber fik 19 selskaber ikke stillet noget individuelt effektiviseringskrav, da der på baggrund af resultatet fra benchmarkingen ikke blev identificeret et effektiviseringspotentiale i deres økonomiske ramme. 20 selskaber fik stillet et krav på de maksimale 2 pct. af deres økonomiske ramme.

⁸ Det er alene de store vandselskaber, der leverer mere end 800.000 m³ vand om året, der indgår i benchmarkingen og dermed får et individuelt effektiviseringskrav.

Mindre justeringer på benchmarkingområdet i 2022

Vi udvikler løbende vores benchmarkingmetoder og datagrundlag for benchmarkingmodellen. I år har vi indført mindre justeringer for indberetningen til benchmarkingen og datagrundlaget til modellen:

- » Standardiserede skabeloner for selskabernes ansøgninger om at få omkostninger til særlige aktiviteter eller aktiver holdt ude af benchmarkingen (omkostninger til særlige forhold og øvrige aktiver).
- » Oprettelse af nye kategorier for solcelleanlæg i selskabernes indberetning af deres anlægs- masse og investeringsomkostninger.

Du kan læse mere om benchmarking, metode og resultater på www.kfst.dk/vandtilsyn/benchmarking/

Kapitel 2

Det gør vi

2.1 Vi træffer årlige afgørelser over for vandselskaber og kommuner

Hvert år fastsætter vi de økonomiske rammer for vandselskaberne. Det gør vi på baggrund af selskabernes indberetninger om deres økonomi og ansøgninger om tillæg til fx investeringer.

Alle vandselskaber, der er omfattet af vandsektorloven, skal årligt indberette data til de økonomiske rammer – og for de største selskabers vedkommende også til brug for benchmarking. Vi udgiver indberetningsvejledninger til selskaberne forud for, at indberetningen åbner. Vejledningerne blev i 2022 sendt i høring i januar, og i den forbindelse holdt vi to online vejledningsmøder. De endelige indberetningsvejledninger blev udgivet i slutningen af februar 2022.

Indberetningsperioden er 1. marts til 15. april. Herefter kvalitetssikrer og behandler vi de oplysninger, selskaberne har indberettet til os, og vi benchmarker de største selskaber. Senest den 15. september modtager alle selskaber et udkast til deres afgørelse om de økonomiske rammer for det kommende år i høring. Senest den 15. oktober vil de selskaber, som har indsendt et høringssvar til vores udkast til afgørelse få en endelig afgørelse. Disse lovfastsatte frister nåede vi også i 2022.

Derudover laver vi hvert år såkaldte stoplovsafgørelser til kommunerne for alle kommunale vandselskaber. Kommunerne indberetter senest 1. februar til os, hvilke værdioverførsler kommunen har modtaget fra de drikke- og spildevandsselskaber, som kommunen ejer. Afgørelser om stoplov skal sikre, at der samlet set ikke overføres værdier fra et drikke- eller spildevandsselskab til ejerkommunen.

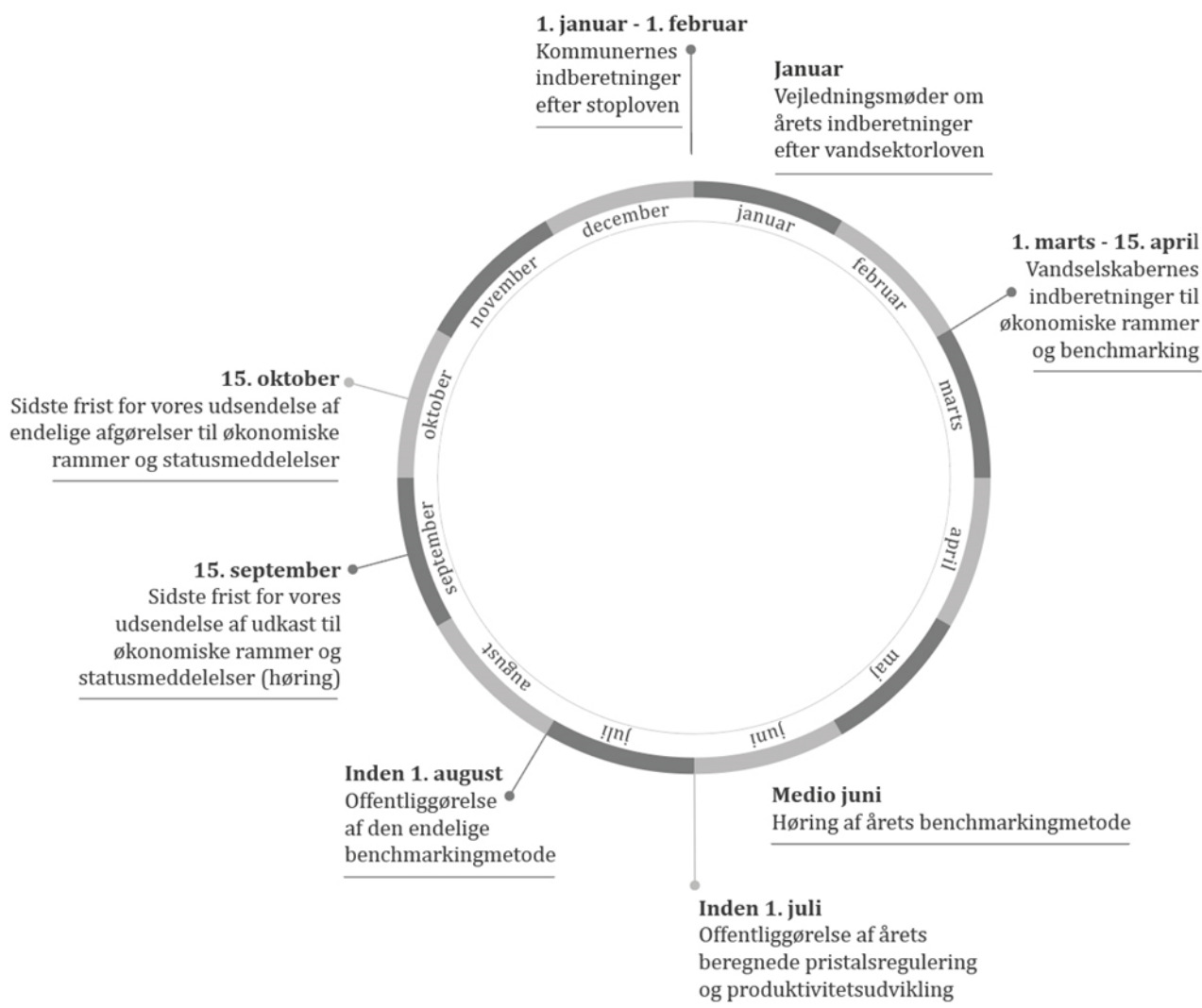
I 2022 har vi blandt andet:

- » Fastsat økonomiske rammer for 2023 for 234 drikke- og spildevandsselskaber. Alle afgørelser blev sendt ud til selskaberne inden den lovfastsatte frist den 15. oktober 2022. I den forbindelse har vi behandlet 69 høringssvar.
 - » Udgivet vejledning til indberetning til økonomiske rammer samt revisionsinstruks og skabelon til revisorerklæringer. Desuden har vi udgivet en vejledning om indberetning til benchmarking. Vi har afholdt vejledningsmøder og webinarer om udvalgte emner i indberetningen.
 - » Behandlet 64 ansøgninger om forhåndsgodkendelse af tillæg. Vores gennemsnitlige sagsbehandlingstid var 20 dage efter sagen var fuldt oplyst.
 - » Truffet 98 stoplovsafgørelser med en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på 23,5 dage. I den forbindelse har vi udgivet en vejledning til indberetning til stoplov og afholdt vejledningsmøder herom.
 - » Truffet 22 afgørelser om nye økonomiske rammer i forbindelse med fusioner mellem vandselskaber med en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på 25 hverdage.
 - » I 2021 trådte nye regler om klimatilpasningsprojekter i kraft. I den forbindelse var det muligt for selskaberne at ansøge om at komme med på en overgangsordning, hvor klimatilpasningsprojekter kunne blive behandlet efter de gamle regler. I efteråret 2021 begyndte vi at behandle de cirka 1000 ansøgninger. I 2022 færdiggjorde vi behandling af alle ansøgninger. De godkendte klimatilpasningsprojekter har samlede omkostninger for 14,7 mia. kr.
-

- » Udgivet vejledninger om, hvordan man bruger VandData, hvordan man læser sin afgørelse om økonomiske rammer samt om, hvordan vi udfører kontrol med overholdelse af rammer. Hertil kommer udgivelse af årets pris- og produktivitetstal.
- » Leveret en række faglige bidrag og beregninger til udkast til revideret vandsektorlov.

Vores driftsopgaver følger en række frister fastsat i lovgivning, jf. figur 2.1.

Figur 2.1 **Årshjul**

Kapitel 3

Analyser

3.1 Aktuelle analyser

I Forsyningssekretariatet arbejder vi løbende på at udarbejde analyser af vandsektorens økonomiske forhold. Formålet er blandt andet at bringe vores viden og data om vandsektorens økonomiske forhold aktivt i spil ved at bidrage til det politiske beslutningsgrundlag med henblik på regeludvikling på vandområdet til gavn for forbrugerne. I 2022 har vi offentliggjort nedenstående analyser.

Den økonomiske regulering giver lavere priser på drikkevand, april 2022

- » Den økonomiske regulering af de danske drikkevandsselskaber har sikret forbrugerne lavere vandpriser. Det viser en analyse af udviklingen i priserne i over 300 drikkevandsselskaber.
- » Vandselskaberne er naturlige monopoler og reguleres derfor ved hjælp af effektiviseringskrav. I artiklen vises det, at der er en klar sammenhæng mellem de stillede effektiviseringskrav og den pris, forbrugerne betaler for drikkevandet. Uden den økonomiske regulering ville prisen på drikkevand i de større af de regulerede drikkevandsselskaber formentlig have været omkring 13-17 pct. højere end i dag.
- » Systematiske sammenligninger/benchmarking af selskabernes omkostninger medfører i sig selv lavere vandpriser.
- » Desuden viser en tidligere analyse, at vandkvalitet og forsyningssikkerhed ikke er påvirket negativt af den økonomiske regulering, snarere tværtimod.⁹

https://www.kfst.dk/media/3sjlzk52/den-%C3%B8konomiske-regulering_gr%C3%B8n.pdf

Benchmarking med forsyningssikkerhed i vandsektoren, juni 2022

- » Analysen undersøger mulighederne for at styrke incitamentet til at sikre en høj forsyningssikkerhed for drikkevand og spildevand i benchmarking. Det kan blandt andet ske ved, at vandselskabers omkostninger til forsyningssikkerhed integreres i den benchmarkingmodel, som i dag tilskynder vandselskaberne til så effektiv drift som muligt, så vandpriser ikke bliver unødvendigt høje for forbrugere og virksomheder.
- » Analysen giver bud på nye benchmarkingmodeller, der kan integrere omkostninger til forsyningssikkerhed. Analysen fremlægger forslag til, hvordan kvalitetsparametre som fx forsyningssikkerhed kan integreres i økonomiske benchmarkingmodeller for at tage højde for omkostninger til forsyningssikkerhed. Dette vil øge det økonomiske incitament til at fastholde eller forbedre det niveau af forsyningssikkerhed, som vandselskaber leverer - samtidigt med at incitamentet til effektiv drift ikke slækkes.

www.kfst.dk/media/df5byeps/-19_00926-22-forsyningssikkerhed-og-benchmarking-5081336_9_1.pdf

⁹ Jf. *Er der sammenhæng mellem høj forsyningssikkerhed og effektivitet?*, december 2021, https://www.kfst.dk/media/5f2phpkd/forsyningssikkerhed-og-%C3%B8konomisk-efficiens_rettet_3.pdf

Kapitel 4

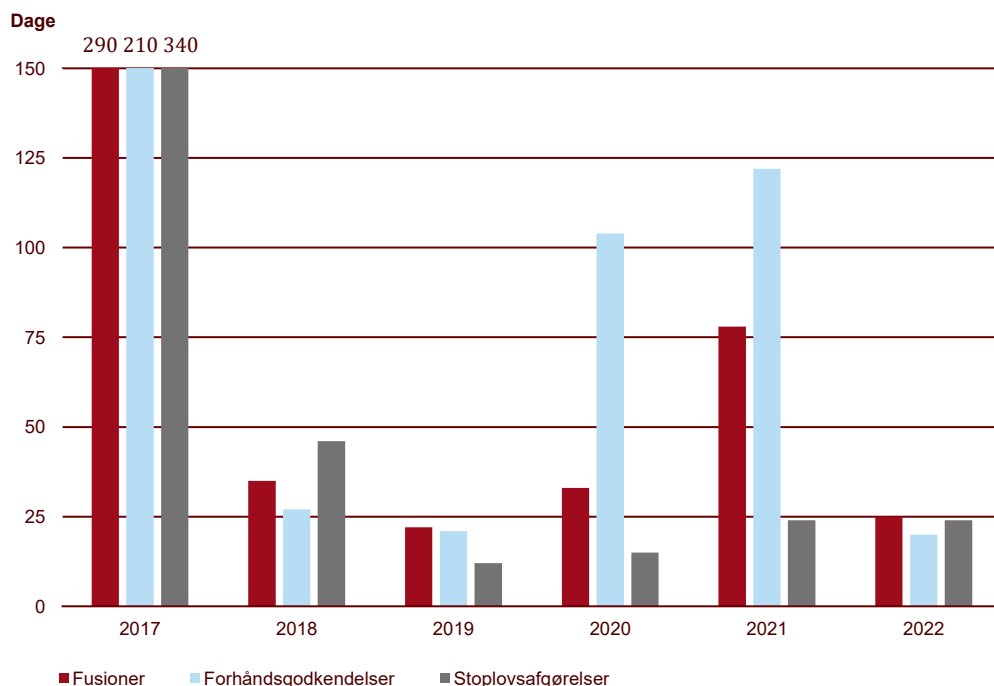
Hvordan arbejder vi?

4.1 Effektiv drift

I Forsyningssekretariatet arbejder vi målrettet med at optimere vores driftsopgaver. Vi vil gerne være effektive og prioritere opgaver og løsninger ud fra højest mulig effekt. Samtidig vil vi gerne være en tilsynsmyndighed med høj faglighed og transparens, både i vores afgørelser, vejledninger og analyser.

Vandselskaberne skal kunne regne med, at afgørelser bliver sendt inden for de frister, der er fastsat i lovgivningen. Vi nåede også i 2022 alle lovfastsatte frister for afgørelser. Vi ønsker herudover, at vores sagsbehandlingstider i øvrigt er rimelige. Der har de senere år været en tendens til kortere sagsbehandlingstider, jf. figur 4.1. Vi har mål for sagsbehandlingstider, fx i interne resultatkontakter for Forsyningssekretariatet, og der følges løbende op på disse blandt andet ved hjælp af digitalt ledelsesværktøj, der også gør det muligt at følge liggetiden for alle sager. Målene var også i 2022 meldt ud til vandselskaberne og offentligt.

Figur 4.1 Sagsbehandlingstider

Anm.: Sagsbehandlingstiden er opgjort i hverdage for fusionssager, mens den er opgjort i kalenderdage for forhåndsgodkendelser og stoplovssager.

Kilde: Egen tilvirkning

Vi har også i 2022 arbejdet med en række mål og projekter som skal styrke vores interne effektivitet:

Moderne indberetningssystem

Vi har givet vores indberetningssystem "VandData" en større opdatering i 2022, som fortsætter i 2023. VandData er det system, hvor selskaberne hvert år indberetter oplysninger til os i forbindelse med de økonomiske rammer, og hvor kommunerne indberetter til os i forbindelse med stoploven. Opdateringen af VandData betyder, at vi har fået bedre muligheder for at arbejde effektivt med de data, selskaberne indsender, og at vi har bedre muligheder for at opdatere VandData med nye elementer og forbedringer, når det er nødvendigt. Det er også hensigten, at de nye opdateringer i 2023 vil gøre det hurtigere og nemmere for selskaberne at indberette oplysninger til os.

Digitalisering af sagsbehandling og kvalitetssikring

Vi arbejder løbende med at digitalisere vores sagsbehandling, så vi samlet set kan løse de samme opgaver mere effektivt. I 2022 har vi igangsat følgende:

- » Integration af revisorerklæringen til indberetningen til de økonomiske rammer i VandData. Dette for at spare tid – både for selskaberne og os selv.
- » Udvælgelse af sagsbehandlingsområder med mange sammenlignelige sager, og som er blandt de mest ressourcekrævende. Vi vil optimere disse sagsgange yderligere og måle på, om nye digitale værktøjer og sagsgange kan nedsætte tidsforbruget på de udvalgte områder.
- » Udvikling af to nye sagsstyringsredskaber. Ét til sagsbehandling af stoplovsafgørelser og ét til opsætning, rettelser og automatisk udsending af afgørelser om økonomiske rammer.

Administrationsgrundlag

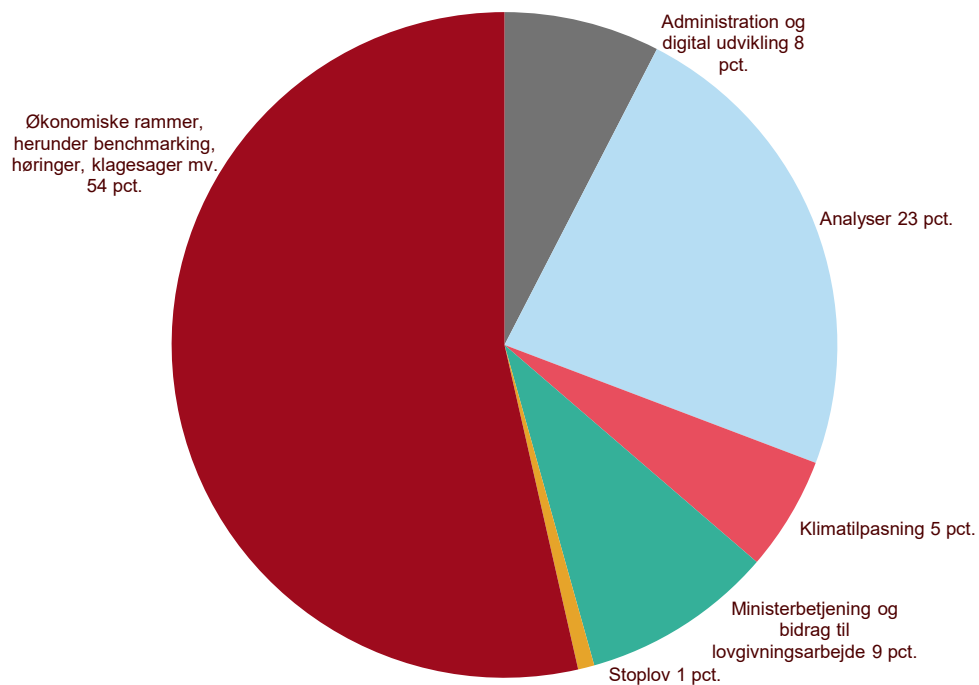
Vi udarbejder interne administrationsgrundlag for vores sagsbehandling for at sikre effektivitet og ensartethed i sagsbehandlingen. I 2022 udarbejdede vi tre nye administrationsgrundlag for hhv. stoplov, udtræden og supplerende investeringstillæg.

4.2 Økonomi

Vi er som udgangspunkt finansieret af afgifter, som betales af de drikke- og spildevandsselskaber, der er omfattet af vandsektorloven. I 2022 var Forsyningssekretariatets indtægter på 26,9 mio. kr. Vores ressourcer skal ses i lyset af den effekt, vores arbejde skaber for forbrugere og virksomheder. Vi følger på samme måde som andre statslige institutioner et årligt effektiviseringskrav på 2 pct.

Vi bruger det meste af vores tid på vores kerneopgaver, som er fastsættelse af økonomiske rammer med benchmarking mv., stoplovsafgørelser til kommunerne, vejledning, økonomiske analyser, faglig understøttelse af betjeningen af ministre, Folketinget mv. og faglige bidrag til lov- og regeludvikling. Herudover anvender vi også en del ressourcer på klagesager, formidling og løbende optimering af egne processer, jf. figur 4.2.

Figur 4.2 Tidsforbrug i 2022

Kilde: Egne beregninger.

4.3 Hvis du vil vide mere

Hvis du vil vide mere om Forsyningssekretariatets arbejde, kan du gå ind på www.kfst.dk/vandtilsyn eller kontakte os på vand@kfst.dk.

Her kan du også tilmelde dig vores nyhedsbrev *VandNyt* med information til vandselskaber, deres bestyrelser og rådgivere samt andre interesserede.